

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-24-05/2012
P/12/178

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/178 – Utrzymanie terenów nieruchomości gruntowych w aspekcie walorów krajobrazowych i estetycznych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.
Kontroler	Ryszard Adamiec, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82142 z dnia 13 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Łodzi, ul. Tuwima 28, 90-002 Łódź.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Marek Olkiewicz - Dyrektor Zakładu. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia utrzymanie czystości na terenach kolejowych będących w użytkowaniu Zakładu, a także przyjęcie zasad i warunków zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej będącej w zarządzie Zakładu.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- nieegzekwowania od wykonawcy usług związanych z utrzymaniem porządku i czystości - w obrębie działania Sekcji Eksploatacji Łódź - obowiązków wynikających z zawartej umowy oraz niekorzystanie z uprawnień przysługujących w przypadku niewłaściwej realizacji tych umów,
- nieusuwanie drzew i krzewów usytuowanych przy liniach kolejowych w odległości mniejszej niż dopuszczają to obowiązujące przepisy,
- złego stanu fragmentów nawierzchni dwóch peronów na stacjach Pabianice i Łęczyca.

¹Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan zagospodarowania i utrzymania terenów administrowanych przez Zakład Linii Kolejowych w Łodzi

PKP Polskie Linie Kolejowe SA Zakład Linii Kolejowych w Łodzi² jest jednostką organizacyjną Spółki PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna.

Z „Regulaminu organizacyjnego PLK wynika że podstawowym zadaniem Zakładu jest m.in. zapewnienie utrzymania, obsługi i rozwoju linii kolejowych oraz innych elementów infrastruktury kolejowej. Do zadań szczegółowych zaliczono m.in. utrzymanie porządku i czystości w obiektach i na terenach będących w zarządzie Zakładu. Zadania związane z działalnością Zakładu są realizowane przez biuro Zakładu i zespół działalności podstawowej.

W skład zespołu działalności podstawowej wchodzi m.in. Sekcje Eksploatacji (Łódź, Zduńska Wola Karsznice, Koluszki i Piotrków Trybunalski). Do zadań ww. sekcji należy m.in. utrzymanie porządku i czystości na terenie objętym zasięgiem działania sekcji, a w szczególności na peronach oraz w torach i międzytorzach.

(dowód: akta kontroli str. 4-9)

W czasie kontroli przeprowadzono oględziny terenów linii kolejowych w granicach terenów zabudowanych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w tym stacje i przystanki kolejowe oraz przejazdy kolejowe wraz z otoczeniem.

Z oględzin wyłączono obiekty na których realizowany jest projekt „Budowa, przebudowa przystanków kolejowych na trasach Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej – poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez utworzenie intermodalnych przystanków z Łódzką Koleją Aglomeracyjną etap I”, gdyż - do czasu niniejszej kontroli - na żadnym z nich prace nie zostały zakończone lub nie dokonano odbioru wykonanych robót.

(dowód: akta kontroli str. 10-11)

A. Oględziny odcinków linii położonych w granicach miasta Łodzi (na trasie: Łódź Widzew – Łódź Dąbrowa Przemysłowa – Łódź Chojny – Łódź Kaliska – Łódź Żabieniec i dalej poza granice Łodzi do stacji Zgierz) wykazały, że na niektórych ww. odcinkach linii, na gruntach położonych w ich sąsiedztwie drzewa i krzewy były usytuowane w odległości mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego, w tym:

- po prawej stronie torów przed stacją Łódź Chojny usytuowane w odległości 4 - 5 m od osi skrajnego toru kolejowego na długości około 50 m,
- po prawej stronie torów za kładką dla pieszych prowadzącą do parku „Zdrowie” usytuowane w odległości 4 - 5 m od osi skrajnego toru kolejowego na długości około 200 m,
- po prawej stronie torów przed stacją Zgierz usytuowane w odległości 4 - 5 m od osi skrajnego toru kolejowego na długości około 100 m

Na niektórych odcinkach objętych oględzinami linii były zarośnięte tory oraz międzytorza:

- międzytorze 6 - 8 na stacji Łódź Chojny,
- tory postojowe na stacji Łódź Kaliska,
- międzytorze przed kładką dla pieszych prowadzącą do parku „Zdrowie”.

Sporadycznie roślinność występowała w międzytorzach oraz w torowiskach na całej długości objętych oględzinami linii.

²dalej jest stosowany skrót „Zakład” lub „PLK”.

Ponadto, wyłączony z eksploatacji peron nr 4 na stacji Łódź Chojny o zabudowie z płyt chodnikowych był porośnięty chwastami, a budynek zamkniętego posterunku odgałęźnego Łódź Dąbrowa był zdewastowany.

(dowód: akta kontroli str. 12-17)

B. Oględziny odcinków linii biegnących przez tereny zabudowane w rejonie stacji: Zgierz, Ozorków i Łęczyca (linia kolejowa nr 16), w tym przejazd kolejowy przy ul. Twardej w Zgierzu oraz Pabianice, Łask i Zduńska Wola (linia kolejowa nr 14), w tym przejazdy kolejowe w km 7,159 i w km 42,680 (na których w 2011 r. przeprowadzono roboty remontowo-naprawcze polegające na asfaltowaniu dojazdów i międzytorzy) wykazały, że.

1. w zakresie utrzymanie porządku i czystości w rejonie ww. stacji:
 - na peronach, przejściach dla pieszych, międzytorzach i torowiskach brak było odpadów i śmieci,
 - trawa na międzytorzach w obrębie peronów nie była wykoszona,
 - perony posiadały zabudowę z płyt chodnikowych (niewielka powierzchnia pokryta była również asfaltem i płytami betonowymi); na niektórych peronach, chwasty w przestrzeni między płytami były wyrwane (wyplewione) tylko w miejscu wsiadania i wysiadania podróżnych co dotyczyło peronów nr 2 na stacji Zgierz, Ozorków, Łęczyca.
Wysokość porostu wskazywała na to, że w niektórych miejscach (np. na części peronu nr 2 na stacji Ozorków) nie było plewienia przez co najmniej 1 –2 miesiące,
 - dwa perony były w złym stanie technicznym:
 - peron nr 3 na stacji Łęczyca - ze względu na to, że od strony toru nr 1 nie było płyt krawędziowych, płyty chodnikowe na tym peronie były poluzowane, a niektóre - skrajne przesunięte w kierunku toru nr 1
 - fragment peronu nr 3 na stacji Pabianice – na długości około 30 m płyty chodnikowe na tym peronie były wykruszone; w niektórych miejscach wykruszeń, na długości kilku metrów nie były widoczne pasy bezpieczeństwa,
 - w rejonie stacji nie było terenów zieleni znajdujących się w użytkowaniu ZLK w Łodzi, z wyjątkiem pasa porośniętego krzewami i drzewami na stacji Ozorków, przylegającego do peronu nr 1. Drzewa i krzewy w tym pasie nie były pielęgnowane (przycięte), a trawa niewykoszona,
 - na stacjach nie było wiat peronowych z wyjątkiem stacji Łask – została postawiona przez gminę na terenie, który nie był użytkowany przez Zakład,
 - elementy małej architektury - ławki dla pasażerów występowały na stacji Łask (2 sztuki) i Zduńska Wola (4 sztuki). Były one odnowione - pomalowane na niebiesko. Inne elementy małej architektury (ogrodzenia i balustrady) znajdowały się na terenie, który nie był użytkowany przez ZLK w Łodzi,
 - na stacjach nie było tablic i urządzeń reklamowych,
 - tablice informacyjne były w dobrym stanie, a ich kolorystyka i wymiary były zgodne z wytycznymi wprowadzonymi uchwałą nr 347 Zarządu PKP PLK S.A. z dnia 23 grudnia 2003 r. (pkt. 2.1 wystąpienia pokontrolnego)
2. stan przejazdów kolejowych:
 - w Zgierzu przy ul. Twardej - dojazd do tego przejazdu od strony nastawni dysponującej był w złym stanie technicznym (wyboje, wgłębienia oraz pokruszona nawierzchnia asfaltowa). Dojazd ten znajdował się na terenie niebędącym w użytkowaniu Zakładu,
 - wyremontowane przejazdy kolejowe (linia 014 Łódź Kaliska - Tuplice):

- w km 7,159 – stan przejazdu zgodny z protokołem odbioru końcowego z dnia 25.11.2011 r. - dojazdy i międzytorze pokryte asfaltem,
- w km 42,680 – stan przejazdu zgodny z protokołem odbioru końcowego z dnia 1.12.2011 r. - dojazdy i międzytorze pokryte asfaltem.

(dowód: akta kontroli str. 18-31)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Usytuowanie elementów na wymienionych w części A odcinkach linii kolejowych było niezgodne z nw. rozporządzeniem tj. były one w odległości mniejszej od osi skrajnego toru kolejowego (4-5 m) – niż dopuszczalna.

W § 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych³ postanowiono (w § 1), że na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.

W wyjaśnieniu zastępca dyrektora ds. technicznych Grzegorz Robaszek (podlega mu Samodzielne Stanowisko ds. Ochrony Środowiska⁴) stwierdził m.in., że w stosunku do zaobserwowanych na gruncie przy liniach kolejowych drzew i krzewów usytuowanych w odległości mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego w zaznaczonych lokalizacjach, zostały podjęte następujące działania:

- po prawej stronie torów przed stacją Łódź Chojny (linia nr 540 km 1,250 – 1,200) rosnące krzewy zostały usunięte w dniu 6 października 2012 r. przez pracowników ISE Łódź,
- po prawej stronie torów za kładką dla pieszych prowadzącą do parku „Zdrowie” (linia nr 15 km 59,300 – 59,150) rosnące drzewa zostały zinwentaryzowane i po uzyskaniu decyzji na wycinkę wspomnianych drzew od Urzędu Miasta Łodzi, zostaną usunięte,
- po prawej stronie torów przed stacją Zgierz (linia nr 15 km 66,500 -66,450) rosnące krzewy zostaną usunięte przez pracowników ISE Łódź do dnia 30 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 32-34)

2. Naczelnik Sekcji Eksploatacji (SE) Łódź (w jej obszarze działania są stacje Zgierz, Ozorków i Łęczycą) nie egzekwował od firmy MAXON Mariusz Patrowicz z Sochaczewa, której powierzono utrzymanie porządku i czystości, obowiązku plewienia i wrywania chwastów na peronach o zabudowie z płyt chodnikowych. Do wykonywania takich usług zobowiązywała umowa z ww. firmą (opisana w pkt. 3.1 wystąpienia pokontrolnego).

Wyjaśnienie Naczelnika SE Łódź, który był upoważniony przez Zakład do odbioru wykonanych prac podano w pkt. 3.1 niniejszego wystąpienia.

3. Nieefektywne usuwanie zbędnej roślinności na objętych oględzinami odcinkach linii położonymi w granicach m. Łodzi na trasie: Łódź Widzew – Łódź Dąbrowa Przemysłowa – Łódź Chojny – Łódź Kaliska – Łódź Żabieniec i dalej poza granice Łodzi do stacji Zgierz.

Wyjaśnienie Naczelnika SE Łódź w tej sprawie podano w pkt. 2.1 protokołu.

³ Dz. U. Nr 153, poz. 955

⁴ Do zadań tej komórki organizacyjnej przypisano m. in. wnioskowanie potrzeb dla realizacji zadań zmierzających do poprawy stanu środowiska oraz inne zadania z zakresu ochrony środowiska

4. Zły stan 2 peronów: na stacji: Łęczyca (peron nr 3) i Pabianice (fragment peronu nr 3) stwarzający utrudnienia dla pasażerów.

W wyjaśnieniu zastępca dyrektora ds. technicznych w tej sprawie stwierdził, że:

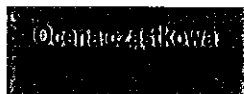
- Sekcja Eksploatacji Zduńska Wola Karsznice opracowała przedmiar robót na wykonanie zniszczonej nawierzchni peronu nr 3 na stacji Pabianice oraz, że aktualnie trwa wylanie wykonawcy tych prac,
- Sekcja Eksploatacji Łódź dokonała naprawy nawierzchni na peronie nr 3 na stacji Łęczyca (do momentu złożenia wyjaśnienia).

(dowód: akta kontroli str. 69)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Należy zauważyć, że wygląd 2 wyłączonych z eksploatacji peronów na stacji Łódź Chojny, na których zaniechano plewienia i wrywania chwastów, wpływa m.in. niekorzystnie na wizerunek miasta, co jest o tyle istotne, że w związku z przebudową stacji Łódź Fabryczna na trasie przebiegającej przez stację Łódź Chojny występuje zwiększony ruch pociągów pasażerskich. Izba przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia zastępcy dyrektora ds. technicznych w tej sprawie w których stwierdził on, że perony te są przewidziane do likwidacji, a nastąpi to z chwilą otrzymania środków finansowych na ten cel. Tym niemniej, obowiązek utrzymania czystości i porządku na całym administrowanym obszarze wynika z nw., wewnętrznych reguł przyjętych w Zakładzie.

(dowód: akta kontroli str. 69)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zasady i warunki zagospodarowania i utrzymania terenów administrowanych oraz sposób ich wdrażania

2.1. Zasady i warunki zagospodarowania i utrzymania terenów kolejowych

Opis stanu
faktycznego

Uchwałą nr 347 Zarządu PKP PLK S.A. z dnia 23 grudnia 2003 r. wprowadzone zostały „Wytyczne dotyczące zasad estetyzacji i kolorystyki budynków i budowli kolejowych służących do prowadzenia ruchu kolejowego i obsługi podróżnych oraz elementów informacji wizualnej”. Zakres rzeczowy tych wytycznych obejmuje:

- obiekty kubaturowe (w tym obiekty dworcowe i strażnice przejazdowe),
- budowle stacyjne (w tym perony, wiaty peronowe, przejścia podziemne i w poziomie szyn, chodniki i podjazdy),
- budowle inżynieryjne (np. kładki dla pieszych),
- budowle i urządzenia elektroenergetyczne,
- elementy małej architektury (w tym ławki, ogrodzenia, balustrady i tablice reklamowe),
- elementy informacji podróżnych.

Wytyczne dotyczą:

- zasad oraz wariantów kolorystyki ww. obiektów,
- niektórych elementów konstrukcyjnych tych obiektów, np.: rodzaju pokryć dachowych (dachówki ceramiczne, plastikowe lub blachy dachówkopodobne), nawierzchni peronowej (kostka betonowa małogabarytowa),
- posadzek w przejściach pod torami dla pieszych (beton z dodatkiem korundu lub płytki wykładzinowe antypoślizgowe).

Z obiektów objętych wytycznymi, na stacjach poddanych oględzinom (na terenie użytkowanym przez ZLK) wystąpiły:

- elementy małej architektury w postaci ławek oraz koszy na śmieci,
- tablice informacyjne.

(dowód: akta kontroli str. 54-65)

Obiekty te spełniały wymagania określone w ww. wytycznych. Wymagań takich nie spełniała nawierzchnia peronowa położona przed wydaniem wytycznych o których wyżej mowa (zabudowa z płyt chodnikowych a na niewielkiej powierzchni również asfalt i płyty betonowe).

(dowód: akta kontroli str. 18 i 27)

W dwóch instrukcjach⁵ ustalono wymagania w zakresie utrzymania nawierzchni i podtorza kolejowego dla zapewnienia bezpiecznych warunków eksploatacji z parametrami techniczno-eksploatacyjnymi określonymi dla danej linii. W instrukcji Id – 1 w § 57 podano również zasady dotyczące sposobu niszczenia roślinności. Wynika z nich, m.in., że:

- w ramach konserwacji powinna być usuwana i niszczone roślinność na szerokości podsypki i ław torowiska,
- niszczenie roślinności należy wykonywać środkami chemicznymi (dopuszczone jest również ręczne usuwanie).

(dowód: akta kontroli str. 132-135)

W dniu 8.08.1997 r. została zawarta pomiędzy Centralną Dyрекcją Okręgową Kolei Państwowych w Warszawie a MEDIA RAIL Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowa⁶ na umieszczanie na terenie CDOKP nośników reklamowych. W wyniku przyłączenia Spółki Media Rail Sp. z o.o. w dniu 14.11.2003 r. do Spółki Clear Channel Poland Sp. z o.o., Spółka Clear Channel Sp. z o.o. wstąpiła z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki wynikające z ww. umowy. Zgodnie z zapisami ww. umowy kontrakty reklamowe mogły być zawierane z kontrahentami wyłącznie przez Spółkę Clear Channel Sp. z o.o.

W dniu 19.08.2009 r. PKP S.A. złożyło oświadczenie woli o rozwiązaniu za wypowiedzeniem ww. umowy ze skutkiem na 31.12.2009 r. W związku z trwającym sporem pomiędzy PKP S.A. a Clear Channel Polska Sp. z o.o. w zakresie stwierdzenia skuteczności wypowiedzenia umowy współpracy, do czasu wyjaśnienia sprawy ZLK nie udostępnia swoich obszarów i powierzchni na cele reklamowe i nie zawiera nowych umów reklamowych.

(dowód: akta kontroli str. 67)

Jak podano w pkt. 1 wystąpienia pokontrolnego na stacjach nie było tablic i urządzeń reklamowych.

(dowód: akta kontroli str. 18 i 27)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieefektywne usuwanie zbędnej roślinności na objętych oględzinami odcinkach linii położonymi w granicach miasta Łodzi na trasie: Łódź Widzew – Łódź Dąbrowa Przemysłowa – Łódź Chojny – Łódź Kaliska Łódź Żabieniec i dalej poza granice Łodzi do stacji Zgierz - na niektórych odcinkach objętych oględzinami linii były zarosnięte tory oraz międzytorza (pkt. 1 wystąpienia pokontrolnego), w międzytorzu 6 - 8 na stacji Łódź Chojny, w torach postojowych na stacji Łódź Kaliska oraz w międzytorzu przed kładką dla pieszych prowadzącą do parku „Zdrowie”

Sporadycznie roślinność występowała w międzytorzach oraz w torowiskach na całej długości objętych oględzinami linii.

⁵Tj.: Warunki techniczne utrzymania nawierzchni na liniach kolejowych (Id – 1) i Warunki techniczne utrzymania podtorza kolejowego (Id – 3).

⁶nr HP4d-073-10/97

W wyjaśnieniu Grzegorz Ptaszek, Naczelnik SE Łódź w tej sprawie stwierdził, że:

(dowód: akta kontroli str. 115-116)

- Międzytorze 6-8 stacji Łódź Chojny odchwaszczane było w miesiącu maju 2012 r. (wycinka). W miesiącu wrześniu 2012r. zostało wykonane chemiczne odchwaszczanie. Ze względu na czas działania posiadanego środka chwastobójczego, w dniu kontroli nie można było zauważyć pełnych efektów jego działania.
- Tory postojowe na stacji Łódź Kaliska – roślinność wycinana była w miesiącu czerwcu 2012r., natomiast odchwaszczanie chemiczne podobnie jak w przypadku stacji Łódź Chojny miało miejsce w drugiej połowie miesiąca września.
- Międzytorze przed kładką dla pieszych prowadzącą do parku „Zdrowie” – wykoszenie traw i krzewów miało miejsce w miesiącu maju i czerwcu 2012r. W miesiącach tych na stacji Łódź Kaliska zostało wykoszone 39 400 m² powierzchni torów i rozjazdów. W rejonie w/w kładki część torów jest wyłączona z eksploatacji. Tory te ze względów ekonomicznych nie są odchwaszczane tak często jak tory czynne.

Zaznaczył jednocześnie, iż wszystkie opisane powyżej lokalizacje są to tory boczne niemające bezpośredniego wpływu na bezpieczeństwo i przewóz pasażerów. Ze względów ekonomicznych od lat nie przeprowadzano na nich poważniejszych remontów i napraw, co spowodowało bardzo duże ukorzenie roślinności, w następstwie czego występuje bardzo szybkie jej odrastanie po wycince.

Do wyjaśnienia załączono comiesięczne sprawozdania z wykonania prac porządkowych w obszarze działania SE Łódź, które potwierdzały złożone wyjaśnienia. (dowód: akta kontroli str. 117-131)

2.2. Nadzór zarządcy kolei nad kontrolowanymi jednostkami

Opis stanu faktycznego

Zadania związane z działalnością Zakładu są realizowane przez:

- biuro Zakładu,
- zespół działalności podstawowej.

W skład zespołu działalności podstawowej wchodzi m.in. Sekcje Eksploatacji (Łódź, Zduńska Wola Karsznice, Koluszki i Piotrków Trybunalski), do zadań których zaliczono m.in.: utrzymanie porządku i czystości na terenie objętym zasięgiem działania sekcji, a w szczególności na peronach oraz w torach i międzytorzach.

W skład biura Zakładu wchodzi Dział Nawierzchni, Obiektów Inżynierskich, Budynków i Budowli, do którego zakresu działania zaliczono⁷ m.in.:

- opracowanie na podstawie wyników badań diagnostycznych danych do sporządzania rzeczowych planów napraw i remontów związanych z utrzymaniem torów, rozjazdów, podtorza, obiektów inżynierskich, budynków i budowli,
- utrzymanie porządku oraz czystości na terenach i obiektach kolejowych związanych z odprawą podróżnych i przesyłek – w obrębie przystanków i stacji kolejowych.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 9)

Zakład powierzał wykonywanie:

⁷ Na podstawie Regulaminu organizacyjnego PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. Zakładu Linii Kolejowych w Łodzi

- usług związanych z utrzymaniem porządku i czystości na obiektach zlokalizowanych na stacjach w obrębie działania Zakładu,
 - robót utrzymaniowo-naprawczych przejazdów kolejowych
- firmom zewnętrznym. Umowy zawierane w tym zakresie opisano w pkt. 3.1 wystąpienia pokontrolnego.

PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna nie kontrolowała prawidłowości realizacji zadań Zakładu w aspekcie utrzymania porządku i czystości w obiektach i na terenach będących w jego zarządzie. Odpowiednie zabezpieczenie prawidłowości wykonywanych w tym zakresie prac - powierzonych przez Zakład, zostało przewidziane w umowach z wykonawcami (opisanymi w pkt. 3.1 wystąpienia pokontrolnego), w tym dokonywanie odbioru robót przez upoważnionego przedstawiciela Zakładu.

(dowód: akta kontroli str. 76)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.3. Skargi dotyczące zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej i reakcja na nie.

Opis stanu
faktycznego

Sprawy skarg i wniosków kierowanych bezpośrednio do Zakładu oraz nadzór nad terminowością udzielania odpowiedzi przez komórki organizacyjne przypisano do zakresu działania Samodzielnego Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Organizacyjno-Prawnych i Archiwizacji. W prowadzonym przez tę komórkę rejestrze skarg odnotowano (okres od 1.01.2011 r. do 31.08.2012 r.):

(dowód: akta kontroli str. 79-80)

rok 2011 9 skarg, z tego 2 dotyczące zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej na terenach administrowanych (w opisanych przypadkach udzielono skarżącym odpowiedzi w terminie określonym w przepisach kpa) tj.:

- z dnia 06.08 - w sprawie stanu tablic informacyjnych na peronach stacji Łódź Żabieniec (e-mail). W odpowiedzi z dnia 6.09 z-ca dyr. ds. technicznych poinformował, że tablice zostaną odnowione do końca października 2011 r.
- dnia 20.11 - w tej samej sprawie (e-mail). W odpowiedzi z dnia 28.11 Naczelnik IZDK poinformował, że tablice informacyjne z nazwą stacji Łódź Żabieniec zostaną ustawione do 15.12.2011 r.

Ww. skargi zostały załatwione w ten sposób, że na peronie stacji Łódź Żabieniec została ustawiona nowa tablica z nazwą stacji.

(dowód: akta kontroli str. 12)

Rok 2012 13 skarg, z tego 3 dotyczące zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej na terenach administrowanych (w opisanych przypadkach udzielono skarżącym odpowiedzi w terminie określonym w przepisach kpa) tj.:

- z dnia 1.02 (data wpływu) - skarga (raport służbowy) kierownika pociągu TLK relacji Warszawa Wsch. – Łódź Kaliska na oblodzenie peronu nr 2 na stacji Łódź Widzew i związane z tym trudności z poruszaniem się pasażerów (sytuacja ta wystąpiła w dniu 23.01.2012 r.). W związku z tą skargą Zakład wystąpił do:
- firmy MAXON Mariusz Pachowicz z Sochaczewa, której powierzono wykonywanie usług z zakresu m.in. likwidacji śliskości na peronach w okresie zimowym (umowa opisana w pkt. 3.1 wystąpienia pokontrolnego), z przypomnieniem o posypywaniu peronów piaskiem (pismo z dnia 2.02),

- PKP Intercity S.A. Zakład Centralny (przewoźnik, który przesłał raport służbowy kierownika pociągu do Zakładu) z informacją o wystąpieniu do firmy MAXON w tej sprawie (pismo z dnia 3.02)
- z dnia 11.07 (data wpływu) przekazana za pośrednictwem PKP PLK S.A. Centrum Realizacji Inwestycji Oddział w Warszawie i dotycząca m.in. estetyki – zarosnięta i zanieczyszczona północna strony torowiska od przejazdu do przystanku kolejowego Zgierz Północ. W odpowiedzi z dnia 18.07 przekazanej do ww. jednostki organizacyjnej PKP PLK S.A. zastępca dyrektora ds. eksploatacyjnych poinformował, że Zakład wycina krzewy, wybujałe trawy i chwasty w miejscach mających istotny wpływ na bezpieczeństwo na przejazdach i przejściach kolejowych i że po zakończeniu tych prac, w miarę posiadanych sił i środków zostaną usunięte zarosła i nieczystości we wskazanym miejscu,

(dowód: akta kontroli str. 35)

- z dnia 11.07 (data wpływu) przekazana za pośrednictwem PKP Intercity S.A. Zakład Centralny. Pasażer pociągu podał, że rosnące blisko torów (odcinek Łódź Kaliska-Pabianice) krzaki i drzewa zagrażają bezpieczeństwu podróżnych (po wychyleniu się przez okno). Odpowiedź zastępcy dyrektora ds. eksploatacyjnych z dnia 18.07 skierowana do pasażera była analogiczna jak w poprzednim przypadku. Skarga została załatwiona w ten sposób, że gałęzie wchodzące w skrajnię taboru zostały usunięte.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Zakładu w badanym obszarze.

3. Organizacja prac związanych z utrzymaniem terenów nieruchomości gruntowych oraz prawidłowość ich realizacji i rozliczeń.

3.1. Sposób organizacji prac

Komórkami organizacyjnymi Zakładu są 4 sekcje eksploatacji (Łódź, Zduńska Wola Karsznice, Koluszki i Piotrków Trybunalski) wchodzące w skład zespołu działalności podstawowej.

PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna, w imieniu której działał Zakład, reprezentowany przez dyrektora i jego zastępcę ds. technicznych, zawarła w dniu 24.11.2011 r. 3 umowy z firmą MAXON Mariusz Patrowicz z Sochaczewa (wykonawca wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego), których przedmiotem było świadczenie usługi w zakresie utrzymania porządku i czystości na peronach, kładkach dla pieszych i przejściach pod torami, międzytorzach na długości peronów (w tym odśnieżanie i likwidacja śliskości poprzez posypywanie piaskiem w okresie zimowym na peronach, kładkach dla pieszych, międzytorzach na długości peronów) zlokalizowanych na stacjach w obrębie działania SE: Łódź, Zduńska Wola Karsznice, Koluszki i SE Piotrków Trybunalski

Umowy zostały zawarte na okres 26.11.2011 - 25.11.2012, a ich wartość wynosiła odpowiednio 251.798,88 zł (brutto 274.058, 64 zł), 121.827,96 zł (brutto 131.574,20 zł) i 482.963,40 zł (brutto 527.585 zł).

Szczegółowy zakres usług zawarto w załączniku nr 1 do ww. umów, w tym wymogi odnoszące się do częstotliwości usług i tak np.: do usługi ciągłej (powinna być potwierdzana codziennie przez naczelnika sekcji eksploatacji – sprawa dokonywania tych potwierdzeń została opisana w dalszej części

niniejszego punktu wystąpienia) zaliczono: zbieranie śmieci i odpadów z torowisk i międzytorzy oraz plewienie i wrywanie chwastów na peronach o zabudowie z płyt chodnikowych i kostki betonowej. Natomiast koszenie trawy na terenie w obrębie peronów (międzytorzy) – zaliczono do usługi wykonywanej 3 razy w roku (od 15 maja).

W umowach ustalono, że:

- rozliczanie za wykonane prace będzie się odbywało miesięczną fakturą, wystawioną przez wykonawcę na podstawie „Protokołu odbioru wykonanych usług”, który musi być podpisany m.in. przez osobę upoważnioną przez zamawiającego (naczelnika sekcji eksploatacji),
- w imieniu zamawiającego odbioru wykonanych prac miał dokonywać upoważniony przedstawiciel,
- w przypadku stwierdzenia niewykonania usługi (dotyczy usług ciągłych) fakt ten będzie odnotowany w miesięcznym protokole odbioru, a kwota faktury zostanie pomniejszona proporcjonalnie za niewykonaną usługę (Zakład skorzystał z tego prawa w 2 zbadanych przypadkach, a w jednym nie skorzystał – patrz pkt. 3.2 wystąpienia pokontrolnego)

Przewidziano w nich następujące kary umowne:

- za nieprzystąpienie wykonawcy do realizacji umowy lub odstępianie od niej (10% wartości netto umowy),
- w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do świadczonych usług i nie wykonania poprawek (30% miesięcznej wartości netto usług z zastrzeżeniami),
- w przypadku niewykonania usług terminowych do dnia wskazanego przez wykonawcę (30% miesięcznej wartości netto usługi niewykonanej terminowo)

Podane wcześniej wartości umów określono następująco:

- w załączniku nr 2 do umów podano wykaz obiektów w poszczególnych SE przeznaczonych do realizacji usług przy zadanej częstotliwości wraz z wyszczególnieniem obmiaru powierzchni,
- miesięczna wycena netto dla danego obiektu była iloczynem jego powierzchni i stawki za m².

I tak np. dla przystanku kolejowego Skierniewice-Rawka (SE Koluszki) wyceny usługi miesięcznej dokonano w sposób następujący:

- peron 1 + wiaty 3 szt. + podjazd:
 - 1015 (powierzchnia w m²) x 0,28 (stawka w zł za m²) = 284,20 zł
- peron 2 + wiaty 3 szt. + podjazd:
 - 1013 (powierzchnia w m²) x 0,28 (stawka w zł za m²) = 283,64 zł
- koszenie traw:
 - 200 (powierzchnia w m²) x 0,10 (stawka w zł za m²) = 20,00 zł
- międzytorze torów 1 i 2:
 - 3000 (powierzchnia w m²) x 0,09 (stawka w zł za m²) = 270,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 36 – 49)

W 2011 r. przeprowadzono naprawy 5 przejazdów kolejowych, a do końca roku 2012 r. planowane jest wyremontowanie 16 takich przejazdów.

(dowód: akta kontroli str. 70-71)

Na wykonanie robót związanych z tymi naprawami Zakład zawierał odpowiednie umowy. I tak np. na wykonanie robót utrzymaniowo-naprawczych przejazdu kolejowego w km 42,680 (linia 014 Łódź Kaliska – Tuplice Zduńska Wola ul. Torowa) zawarto umowę z firmą FUH „MARTOM” ZE Zduńskiej Woli. Jej przedmiotem było:

- uzupełnienie podbudowy kamiennej pod asfalt na obrzeżach korony drogi,
- ułożenie warstw asfaltu przy torach oraz międzytorzu,
- opracowanie wymaganej dokumentacji, osygnalizowania oraz uzyskanie stosownych pozwoleń na zamknięcie ulicy w związku z prowadzonymi robotami

W umowie tej zawarto warunki odbioru wykonanych robót, a także określono sposób zabezpieczenia interesów Zakładu (przewidziano kary umowne).

(dowód: akta kontroli str. 81-90)

Ogłędziny 2 wyremontowanych przejazdów kolejowych (w tym przejazdu w km 42,680 linia 014 Łódź Kaliska – Tuplice o którym wyżej mowa) wykazały, że ich stan był zgodny z protokołami odbioru końcowego, w których potwierdzono wykonanie robót w pełnym zakresie.

(dowód akta kontroli str. 27 i 91-92)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ogłędziny obiektów znajdujących się w rejonie 6 stacji klejowych wykazały, że trawa na międzytorzach w obrębie peronów nie była wykoszona, na 3 peronach (w obszarze działania SE Łódź) chwasty w przestrzeni między płytami chodnikowymi były wyrwane (wyplewione) tylko w miejscu wsiadania i wysiadania podróżnych. Wysokość porostu wskazywała na to, że w niektórych miejscach (np. na części peronu nr 2 na stacji Ozorków) nie było plewienia przez co najmniej 1 – 2 miesiące.

W umowie z firmą MAXON plewienie chwastów i wyrywanie chwastów na peronach o zabudowie z płyt chodnikowych zaliczono do usługi ciągłej, która powinna być potwierdzana codziennie przez naczelnika sekcji eksploatacji. Ogłędziny stacji kolejowych w obszarze działania SE Łódź odbyły się w dniu 3.10.2012 r. Do dnia zakończenia kontroli (15.10.2012 r.) firma MAXON nie przysłała faktury za usługi wykonane we wrześniu 2012 r.

W dniu 28.08.2012 r. firma MAXON wystawiła fakturę na kwotę 20 983,24 zł netto (22 838,23 zł brutto) za usługi wykonane okresie 26.07 – 25.08.2012 r. Kwota tej faktury była zgodna z kwotą podaną w załączniku nr 2 do umowy z firmą MAXON, w którym podano wykaz obiektów objętych usługą oraz miesięczną wycenę usługi. Do tej faktury załączono „Protokół odbioru wykonanych usług”, podpisany przez osobę upoważnioną przez zamawiającego - Naczelnika SE Łódź, Grzegorza Ptaszka, w którym nie było uwag odnośnie wykonanych prac.

(dowód: akta kontroli str. 95-97)

Naczelnik SE Łódź w odpowiedzi na pytanie dlaczego nie wyegzekwowano od wykonawcy pełnego zakresu przewidzianych do wykonania usług i zapłacono za niewykonane prace, wyjaśnił co następuje:

„W procesie eksploatacyjnym działania firmy Maxon monitorowane są na bieżąco. Toromistrzowie na poszczególnych działkach drogowych, codziennie w ustnych raportach, potwierdzają zastępcy naczelnika d/s drogowo-budowlanych lub zawiadowcy ds. drogowo-budowlanych, wykonanie przez firmę Maxon prac porządkowych i estetyzacyjnych w zakresie przewidzianym umową. W miesiącu sierpniu 2012 r. zwracana była uwaga właścicielowi firmy odnośnie konieczności usuwania, zgodnie z zawartą umową, roślinności na międzytorzach i peronach. Przed podpisaniem załącznika na podstawie ustnych raportów toromistrzów poszczególnych działek drogowych, uzyskałem informacje, iż pracownicy firmy Maxon przystąpili do usuwania roślinności na powierzchni peronów na stacjach Zgierz, Ozorków i Łęczycy. Stanowiło to podstawę do podpisania załącznika bez uwag. Firma Maxon niezgodnie z

zawartą umową usunęła roślinność tylko w miejscach wsiadania i wysiadania podróżnych. Po stwierdzeniu tej nieprawidłowości zostało to odpisane w załączniku za miesiąc wrzesień 2012 r.

Zgodnie z zawartą umową wykaszanie roślinności na międzytorzach powinno być wykonane trzy razy w ciągu roku bez podania terminów realizacji. Stan roślinności na międzytorzach objętych umową, uniemożliwia wykluczenie faktu uprzedniego jej prowadzone."

(dowód: akta kontroli str. 101)

2. Naczelnik SE Łódź nie dokonywał codziennych potwierdzeń wykonywania usługi ciągłej (zbieranie śmieci i odpadów z torowisk i międzytorzy, plewienie i wrywanie chwastów na peronach o zabudowie z płyt chodnikowych i kostki betonowej). Zacytowane powyżej wyjaśnienia Naczelnika SE Łódź odnośnie monitorowania działań firmy MAXON są niewiarygodne, gdyż wysokość porostu wskazywała na to, że w niektórych miejscach (np. na części peronu nr 2 na stacji Ozorków) nie było plewienia przez co najmniej 1 – 2 miesiące.

3.2. Sposób rozliczenia rzeczowego i finansowego prac

Rozliczanie za wykonane przez firmę MAXON prace odbywało się miesięcznymi fakturami (zbadano 5 faktur wystawionych przez ww. firmę w okresie od czerwca 2012 r.). Były one wystawione na podstawie załączonych do nich „Protokołów odbioru wykonanych usług”, które zgodnie z wymogami określonymi w umowach, były podpisywane przez osoby upoważnione przez zamawiającego (naczelnicy sekcji eksploatacji) oraz wykonawcę.

- Faktura z dnia 28.08.2012 r. za usługi wykonane okresie 26.07–25.08.2012 r. na obiektach znajdujących się w obszarze działania SE Łódź, na kwotę netto 20 983,24 zł. Kwota ta była zgodna z podaną w załączniku nr 2 do umowy z tą firmą miesięczną wyceną usług netto. Do faktury załączono „Protokół odbioru wykonanych usług” w którym nie było uwag odnośnie wykonanych prac.
(dowód: akta kontroli str. 77-78)
- Podobnie było w przypadku dwóch nw. faktur, wystawionych za usługi wykonane na obiektach znajdujących się w obszarze działania SE Zduńska Wola – Karsznice
 - z dnia 27.07.2012 r. za usługi wykonane w okresie 26.06–25.07.2012 r., na kwotę netto 10.152,33 zł
 - z dnia 28.08.2012 r. za usługi wykonane w okresie 26.07–25.08.2012 r., na tą samą kwotę
- Dwie nw. faktury były wystawione na kwoty niższe niż ustalone w umowie, gdyż w protokołach odbioru wykonanych usług odnotowano potrącenia z tytułu niepełnego wykonania prac:
 - z dnia 27.07.2012 r. za usługi wykonane w okresie 26.06–25.07.2012 r. na obiektach znajdujących się w obszarze działania SE Koluźki na kwotę netto 28.249,74 zł (brutto 31.127,91 zł)
 - z dnia 27.07.2012 r. za usługi wykonane w okresie 26.06–25.07.2012 r. na obiektach znajdujących się w obszarze działania SE Piotrków Trybunalski na kwotę netto 11.088,10 zł (brutto 11.975,15 zł)

Potrącenie dotyczyło niepełnego wykonania prac:

- w pierwszym przypadku - na dwóch obiektach na stacjach Żakowice i Wykno (odpowiednio o 15% i 50%)
- w drugim przypadku - na czterech obiektach na stacjach Moszczenica, Rozprza, Kamieński i Dobryczyce (o 50% dla każdego obiektu).

Łączna kwota potrącenia wynosiła 909,11 zł.

Firma FUH „MARTOM” ZE Zduńskiej Woli wystawiła w dniu 2.12.2012 r. fakturę za wykonanie robót utrzymaniowo-naprawczych przejazdu kolejowego w km

42,680 (linia 014 Łódź Kaliska – Tuplice Zduńska Wola ul. Torowa) na kwotę 31.488,00 zł brutto. Kwota ta była zgodna z umową na wykonanie robót o których wyżej mowa. Oględziny tego przejazdu wykazały, że jego stan był zgodny z protokołem odbioru końcowego, w którym potwierdzono wykonanie robót w pełnym zakresie. Podobnie wyglądała sprawa w przypadku rozliczenia robót na drugim przejeździe (w km 7,159 na tej samej linii) poddanym oględzinom.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Faktura z dnia 28.08.2012 r. za usługi wykonane okresie 26.07–25.08.2012 r. na obiektach znajdujących się w obszarze działania SE Łódź, była wystawiona na kwotę netto 20.983,24 zł. Kwota ta była zgodna z podaną w załączniku nr 2 do umowy z tą f-mą miesięczną wyceną usług netto. Kwota ta powinna być potrącona ze względu na stan ujawniony w czasie oględzin (ogłędziny - pkt 1 wystąpienia):

- na 3 peronach (w obszarze działania SE Łódź) chwasty w przestrzeni między płytami chodnikowymi były wyrwane (wyplewione) tylko w miejscu wsiadania i wysiadania podróżnych; wysokość porostu wskazywała na to, że w niektórych miejscach (np. na części peronu nr 2 na stacji Ozorków) nie było plewienia przez co najmniej 1 – 2 miesiące.

Potrąceń nie dokonano - w „Protokole odbioru wykonanych usług” nie było uwag odnośnie wykonanych prac. Wyjaśnienie Naczelnika SE Łódź (był upoważniony do odbioru wykonanych prac) w tej sprawie przytoczono w pkt. 3.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Zakładu w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnosi o:

1. Usunięcie pozostałych drzew i krzewów usytuowanych w odległości mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.
2. Usuwanie i niszczenie roślinności na szerokości podsypki i ław torowisk.
3. Egzekwowanie od firmy zajmującej się utrzymaniem porządku na obiektach będących w użytkowaniu ZLK obowiązków wynikających z zawartych umów, a w szczególności właściwe monitorowanie wykonywania usługi ciągłej oraz dokonywanie odpowiednich potrąceń w przypadku niewykonania usług.
4. Wyremontowanie zniszczonej nawierzchni na peronie nr 3 na stacji w Pabianicach

Wnioski pokontrolne

⁸ Dz.U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

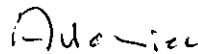
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 6 listopada 2012 r.

Kontroler
Ryszard Adamiec
gł. specj. k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Z up. Dyrektora
Andrzej Cieniewski
Wicedyrektor

.....
podpis

